

εἶνε ὀνόματα οἰκογενειῶν Κεῖων. Πιθανώτατα δὲ μόνον ὁ Μαρμαροτούρης ἦτο Ἀθηναῖος. ("Ὅρα ἐμὴν συγγραφὴν ὑπομνήματα Κυκλάδων νήσων. Ἄνδρος Κέως σελ. 266 — 269. καὶ σελ. 230 περὶ τοῦ τίτλου τοῦ Λογοθέτου. Ὅρα καὶ σελ. 201 περὶ τῶν σχέσεων Κεῖων καὶ Ἀθηναίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.)

Α. ΜΗΔΙΑΡΑΚΗΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ
Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Τέλος οἱ πολέμιοι συνῆλθον ἐκ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως, καὶ δέκα ἐξεπέμφθησαν ὑπὸ τοῦ Σίγυδος σκάφη, ὅπως παρακολύσωσι τὴν παράδοξον ταύτην ἐπίθεσιν· ἀλλ' ἡ Ἑλλίδα, εὐχερῶς αὐτὰ παρακάμφασα, ὤρμησε κατὰ τῆς ἐχθρικῆς ναυαρχίδος, καὶ πρὸ πάσης δυνατῆς ἀμύνης, εὐρέθη παράπλευρος. Τότε δὲ διεδραματίσθη γεγονός ἀπίστευτον. Ἄνῆρ ὄψεως ἠρωϊκῆς καὶ καλλονῆς θαυμασίας ἐθεάθη ἐκ τῆς Ἑλλίδας ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ἀλλόμενος· βεβαίως ἐσπευδεν οὗτος εἰς ἀφρευκτον ὄλεθρον, βεβαίως εὐχερῆς ἀπέβαινε καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλλίδας ἡ καταπόντισις, εἰσδυσάσης εἰς τὸ μέσον τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως· καὶ ὁμως οὐδεὶς ἐκινήθη. Τοσοῦτον ὑπεράνθρωπος ἐδόκει ἡ ἐμφάνισις ἐκείνη, τοσοῦτον ἄφρον τὸ ἐγχείρημα, ὥστε πολλοὶ ἐπίστευσαν ὅτι αὐτὸς ὁ Αἰγῆρ, ἀνελθὼν ἐκ τοῦ ἀχανοῦς, ἀνεμίγνυτο εἰς τὸν ἀγῶνα. Μόνος ὁ Σίγυς, ἀφοῦ μικρὸν ἐδίστασεν, ἐπετέθη κατὰ τοῦ ἡμέτερου ἤρωος, ὃν ἀνεγνώρισαν οἱ ἀναγνώσται, καὶ τότε διεξήχθη πάλῃ πρωτοφανῆς. Πᾶσα ἐτέρα ἐχθροπραξία ὡσεὶ ἐξ αὐτομάτου διεκόπη, καὶ οἱ στόλοι κυκλοτερῶς παραταχθέντες, ἐθεῶντο τὴν φοβερὰν ἐκείνην μονομαχίαν, ἐξ ἧς ἠσθάνοντο ὅτι τὸ πᾶν ἐξηρτάτο. Καὶ αὐτὸ δὲ τῆς ἐχθρικῆς ναυαρχίδος τὸ πλήρωμα ἔμενε παρὰ τὴν πρῶμην ὡσεὶ ἀπολιθωθὲν, καὶ ὡς ἐκ τῆς δεισιδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Χαλφδάνος, ἀκολουθήσας ἀμέσως τὸν Χαράλδον, καὶ μακρὰν πᾶλλον βρομφαίαν, ἀνεχαιτίζεε τοὺς τολμηροτέρους.

Ἐν τούτοις ὁ Σίγυς ἦν ἐπίσης ἀνὴρ γιγαντώδης καὶ δικαίως ἐξελαμβάνετο παρὰ τῶν πλείστων ἡ πάλῃ ἐκείνη ὡς ἀγὼν ἡμιθέων. Πότε ὤρμων οἱ δύο ἤρωες λυσσῶδῶς κατ' ἀλλήλων, πότε συνεπλέκοντο εἰς ἓνα ὄγκον, καὶ τρὶς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κατέπεσαν, ἀλλὰ τέλος ὁ Χαράλδος, ἐκμανεὶς ἐπὶ τῇ ἀντιστάσει, ἀνύψωσε τὸν Σίγυν ὡς πελώριον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

βράχον, καὶ μετ' ἀπιστεῦτου ὄρμητος ἐξεσφενδόνισεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Παρατεταμένοι ἀντήχησαν τότε ἀλαλαγμοί, καὶ ἅπας τῶν ἀντιπάλων ὁ στόλος ἐτρόπη ἀμέσως εἰς φυγὴν ἐπονείδιστον· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν αὕτη τοὺς βίψασπιδας, καθ' ὅσον τὰ σκάφη αὐτῶν, καίτοι πάντοτε πολυαριθμότερα, εὐχερῶς συναλαμβάνοντο ἢ κατεποντίζοντο. Μόλις δὲ ἡμίσειαν ἀργότερον ὤραν ἤρεμος καὶ αὐθις ἐγέλα ὁ πόντος, ἀλλὰ ποικίλα παραφέρων ναυάγια, καθόσον εἰς ἑπτακαίδεκα ἠριθμοῦντο τὰ ὑπὸ μόνῃς τῆς Ἑλλίδας καταστραφέντα πλοῖα· διὸ καὶ οὐδεὶς τῶν νικητῶν ἐξεπλάγη ὅτε ἡ τοῦ Θῶρστου ναυαρχίς ἐθεάθη πρὸς αὐτὴν πλέουσα. Ὁ γέρον Βίκιγξ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ δράκοντος, καὶ βίφθεις εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ νέου Ἰάρλου :

— Οἱ Ἐγγέριοι, ἀνεφώνησε, σοὶ πλέκουσι στέφανον ἐκ τῶν πόρθων τῆς ἱεράς μελίας. Εἰς σὲ ὀφείλω τὴν σωτηρίαν, τὸν λαμπρὸν τοῦτον θρίαμβον, τὸν ὄλεθρον ἀσπόνδου ἐχθροῦ. Ἐπανάκαμψον μετ' ἐμοῦ. Γνωρίζεις ὅτι μίαν ἔχω θυγατέρα· νυμφεύθητι αὐτήν, ἔσο κληρονόμος μου, καὶ συνενῶν τὰς δύο Ἰαρλίαις εἰς μίαν, ὁ κραταιότατος τῆς Σκανδιναυίας μεγιστάν.

Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἀληθῶς προαισθήματα, πιθανὸν ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπαλλεσφοδρῶς τῆς ἀτυχῆς Ἄφρας ἡ καρδία· ἀλλ' ὁ Χαράλδος, εὐχαριστήσας, ἀπήντησεν ὅτι ἀλλαχῶ ἐκάλει αὐτὸν ἡ Νόρα. Ὁ Βίκιγξ προσήνεγκε τότε τὸ ἡμισυ τῶν λαφύρων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀπεποιήθη ὁ ἡμέτερος ἤρωες, κρατήσας μόνον ὡς τρόπαιον τοῦ Σίγυδος τὴν πανοπλίαν, καὶ τινα ψέλια, κατάλληλα ὅπως σταλῶσιν ὡς ἐνθύμημα διὰ τῆς ἐπανακαμπτουσης Ἑλλίδας εἰς τοὺς ἐν τῇ πατρίδι φίλους.

Πέντε ἡμέρας ἀργότερον ὁ στολίσκος ἀνέπλευε τὴν Γαρόννην, διασχίζουσαν τὴν ἐπαρχίαν τὴν τότε γνωστὴν ὡς Ἀκουϊτανίαν, καθ' ὅσον ὁ Θῶρστης ἐμελέτα τὴν δῆωσιν παροχθίων τινῶν χωρῶν· ἀλλ' ὁ Χαράλδος ἀπεχαιρέτησεν αὐτὸν τότε, καὶ ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν μέχρι τῆς ἀφνειᾶς πόλεως τῶν Βορδιγάλων. Ἡ πόλις αὕτη, σπουδαῖον ἤδη τῆς δυτικῆς Γαλλίας ἐπίνειον κατὰ τοὺς Κελτικούς χρόνους, ὑπέκυψεν ἀργότερον εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἀνεδείχθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ τῆς Ἀκουϊτανίας πρωτεύουσα. Μετὰ ποικίλας δὲ τύχας, καθ' ἃς κατελήφθη ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν Γόθων, τῶν Φράγκων, καὶ τῶν Μαυριτανῶν, διετήρησεν οὐχ ἥττον τὴν ἐμπορικὴν αὐτῆς ἀκμὴν, χάρις ἰδίως εἰς τὸν ὑπερήφανον ποταμὸν, ὅστις συνδέων αὐτὴν πρὸς τὴν θάλασσαν, τυγχάνει πλωτὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παλιρροίας εἰς τὰ μέγιστα τῶν σκαφῶν.

Ὅποῖαν ἐνεποίησεν ἐπὶ τοῦ Χαράλδου ἐντύπωσιν τὸ πρῶτον τοῦτο πεπολιτισμένον κέντρον,

ὅπερ ἐπεσκέπτετο, οὐδόλως περιγράφομεν. Πεισθεῖς δὲ περὶ τῆς εὐχεροῦς ἐξευρέσεως τῶν μέσων πρὸς περαιτέρω ἀποδημίαν, καὶ οἰκτεῖρων τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοῦ ἑταίρους, οἵτινες ὡσεὶ ἀπολωλότες εἰς τὰς πολυανθρώπους ἐκείνας ὁδοὺς, ἐπόθουν μετ' ἀφάρτου νοσταλγίας τοὺς ἐρήμους αὐτῶν πάγους, ἡσπάζθη αὐτούς, καὶ ἀπέπεμψεν εἰς τὰ ἴδια, κρατήσας μόνον τὸν Χαλφθάνον. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας, μαθὼν ὅτι ἀπέπλεε Τυρρηνικὸν πλοῖον διὰ τὴν Κατάνην τῆς Σικελίας, συνελήθη πρὸς τὸν πλοίαρχον, καὶ τὴν μεθεπομένην πρωΐαν κατέπλεεν αὐθις τὴν Γαρόννην, ὀριστικῶς πλέον πρὸς νότον τρέπων τὴν πρῶραν.

Ἐπὶ τοῦ πλοίου κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν ὑπῆρχεν Ἕλληνας μοναχός, ὀνόματι Δωρόθεος, ἐπὶ πολλὰ ἔτη πλανηθεὶς εἰς τὰς βορείας ἀκτὰς ὡς ἀπόστολος τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ κατανοῶν τὰς Σκανδιναυικὰς διαλέκτους. Μετὰ τούτου συνεδέθη τάχιστα ὁ Χαράλδος, καθ' ὅσον ὁ εἰρησῆς ἀνὴρ συνέλαβεν ἀμέσως τὴν ἐλπίδα τῆς προσηλυτίσεως τοῦ ἡρωϊκοῦ νεανίου, οὗτος δὲ πάλιν ἀπλήστως ἠρώτα περὶ τῶν ἀφορώντων τὸν κόσμον ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἔπλεε, καὶ ὃν ἀμυδρῶς μόνον εἰσέτι ἐγνώριζε. Καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ μέγα τῆς νυκτὸς μέρος ἐκάθηντο παρὰ τὸ πηδάλιον οἱ δύο ἄνδρες, οἱ τοσοῦτον ἀνόμοιοι, καὶ ὁ μὲν Χαράλδος ταχέως ἠθροίζεν ἀληθεῖς γνώσεως θησαυρούς, ὁ δὲ μοναχὸς δεξιῶς ἐγκατέσπειρεν ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν αὐτοῦ τὰ μειλίχια τοῦ προφήτου τῆς Γαλιλαίας δόγματα. Καίτοι δὲ ὁ νέος Ἰάρλος ἦν, ὡς γνωστόν, πιστὸς ὀπαδὸς τῶν πατρῶων θεῶν, βαθεῖαν οὐχ ἤττον ἐνεποίει αὐτῷ ἐντύπωσιν ἢ ἐνθεος τοῦ Ἕλληνος εὐγλωττία, καὶ προθύμως ἐδέχετο τὸ μέρος τοῦτο τῶν διαλέξεων χάριν τοῦ ἐπιλοίου.

Οὕτω δὲ μετὰ δύο ἑβδομάδας, ὅτε τὸ πλοῖον, εὐτυχῶς παραπλεῦσαν τὴν Ἰθρηκὴν Χερσόνησον, κατέφθανεν εἰς τὰς Πύλας τοῦ Ἡρακλείου, ὁ μὲν Δωρόθεος ἐξήγησεν εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖ κατέληγεν ὁ ἀρχαῖος Ἕλληναῖος κόσμος, οὐ ὑπερέβαινον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν οὐδὸν, ὁ δὲ Χαράλδος ἠσβάνθη ὅτι διαφανὴς ἦν πλέον ὁ περιβάλλων αὐτὸν μυστηριώδης πέπλος, καὶ ἱκανὰ ἐγνώριζε περὶ τε τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ τῆς συγχρόνου καταστάσεως τοῦ μεσαιωνικοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἐνῶ τὰ πάντα ἄχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ἐφαίνοντο εὐοίωνα, αἰφνης παρὰ τὰς Βαλεαρίδας νήσους ἐξερράγη κλύδων, ὅστις προσέλαβε τάχιστα διαστάσεις κινδυνώδεις. Τὸ πλήρωμα, ἐκ πεπειραμένων ναυτῶν συγκείμενον, κατέβαλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειας, ἀλλὰ τοσαύτη ἦν ἡ μαγία τοῦ πνέοντος βορρᾶ, ὥστε θραυσθεῖς ὡς νεοθαλῆς βλαστὸς, ἀνηρπάγη ὁ μέσος ἰστός,

καὶ τὸ πλοῖον ἀπέμεινεν οὕτω ἐκτεθειμένον εἰς τὴν μαγίαν τῶν γιγαντιαίων κυμάτων. Πλὴν τοῦ Δωρόθεου, μεταξύ τῶν ἐπιβατῶν ὑπῆρχον, κατὰ παιδιάν τινα τῆς μοίρας, Ἰουδαῖος Ῥαββῆνος καὶ Ἰθωμανὸς Ἰμάμης· οἱ ἀντιπρόσωποι δ' ἐκεῖνοι τῶν τριῶν θρησκευμάτων, τῶν διὰ μυριονέκρων μαχῶν διεκδικούντων τὴν γηωστὴν ὑψηλίον, ῥιφθέντες ἐπὶ τῶν γονάτων, ἤρχισαν μετὰ θερμῶν ἐπικαλούμενοι δακρύων ἕκαστος τὴν ἰδίαν θεότητα. Πλὴν πεῦ, καὶ ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν καὶ ὁ Μωάμεθ καὶ ὁ Ἰεχωβά ἐπιμόμως ἐκώφευον, ἕως διότι ἀνεγνώριζον εἰσέτι τὴν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν ἐκείνων τοῦ Αἰόλου, τῆς Κίρκης, καὶ τῶν Σειρήνων, κυριαρχίαν τοῦ Ποσειδῶνος.

Ὁ Χαράλδος κατὰ τὴν πρώτην τοῦ κινδύνου ἐμφάνισιν ἐπλησίασε τὸν πλοίαρχον, ὅπως παράσχη συμβουλὰς τινας, ἀλλ' ὁ ἀγέρωχος Ἰταλὸς οὐδὲ προσέσχεν εἰς τὸν νέον βάρβαρον, ὅστις ἀποσυρθεὶς τότε παρὰ τὸ πηδάλιον, ἀπέμεινεν ἀτάραχος, καὶ ὡσεὶ τρυφῶν εἰς τοῦ βορρᾶ τὴν παγετώδη πνοήν, ἥτις συρίζουσα διὰ τῶν ξανθῶν αὐτοῦ πλοκάμων, ἐκόμιζε μηνύματα τῆς πατρίδος.

Ἄλλ' αἰφνης ἐπῆλθε κύμα πελώριον, ὅπερ ὑπερπηδῆσαν τὸ κατὰστροφμα ἐσάρωσε τὰ πλεῖστα τῶν ἐπ' αὐτοῦ σκευῶν, καὶ σχεδὸν κατέρριψε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς πλευρᾶς.

— Εἰς τὰς λέμβους! Σώθητε ὡς δύνασθε! ἀνεκράξε τότε ὁ πλοίαρχος, καὶ οἱ ναῦται, πάσας τὰς λοιπὰς θέσεις καταλιπόντες, ἔσπευσαν πρὸς τοὺς κέλητας. Τὴν στιγμὴν ταύτην φαίνεται ὅτι ἀνέμενε καὶ ὁ Χαράλδος, καθ' ὅσον μόλις ἰδὼν τὸ πηδάλιον ἀστόχως κλυδωνιζόμενον, ἀνεπήδησε ταχύς ὡς αἴλουρος, ἔδραξεν αὐτὸ διὰ βραχιόνων σιδηρῶν, καὶ δι' ἐπιθεξίων τινῶν κινήσεων στρέψας τὸ σκάφος πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀνῶρθωσεν αὐτό. Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἐκπληξίς τῶν ναυτῶν, οἵτινες εὐθὺς ἐκύκλωσαν μετὰ τῶν ἐπιβατῶν τὸν νέον Ἰάρλον, καὶ ἤρχισαν κρίζοντες.

— Σῶσον τὸ πλοῖον εἰς σὲ ἡ διοίκησις, διάταξον καὶ ὑπακούομεν.

Ὁ πλοίαρχος ἀπετόλμησε δειλὴν παρατήρησιν, ἀλλὰ ταχέως ἐπέισθη περὶ τοῦ ματαίου τῆς ἀντιστάσεως, καὶ ὁ Χαράλδος προθύμως ἀνεδέχθη τότε τὴν ἐντολήν. Τῇ βοηθειᾷ τοῦ Χαλφθάνου καὶ τοῦ πληρώματος κατεσκευάσθη πρόχειρος ἰστός, καὶ δι' ἐντέχνων λοξοδρομιῶν τὸ πλοῖον ἐτηρήθη διαρκῶς πρὸ τοῦ ἀνέμου, μέχρις οὐ τέλος ἐξήχθη τῆς κινδυνώδους ζώνης· δύο δ' ἡμέρας ἀργότερον, κοπασάσης τῆς τρικυμίας, εἰσέπλεεν ἀσφαλῶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Κατάνης.

Ἐκεῖ, ποιῶν τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, θερμὰς ἐξέφρασεν εὐχαριστίας σὺν τῷ λοιπῷ πληρώματι καὶ ὁ πλοίαρχος, μεθ' ὃ ἀπεβίβασθη ὁ Χαράλδος

μετὰ τοῦ Χαλφθάνου καὶ Δωροθέου, ὅστις, ἀναχωρῶν διὰ ξηρᾶς εἰς Συρακούσας, θερμῶς ἠσπάζθη τὸν μαθητὴν.

— Φεῦ, εἶπεν, ἐπιμένεις εἰς τὴν πλάνην, ἀλλ' ὁ σπόρος, ὃν ἔσπειρα, ἔπασεν εἰς γῆν ἀγαθὴν· ὁπωσδήποτε δὲ σοὶ ὀφείλω τὴν ζωὴν, καθ' ὅσον οὐδέποτε προσήγγισα πλειότερον εἰς τὰς θύρας τοῦ παραδείσου, καί, τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ κλύδωνος νομίζω ὅτι διέκρινα τὸν ἅγιον Πέτρον, ὅστις διήνοιγεν αὐτάς.

— Τήρησον ἑσάει τὴν μνήμην ἐκείνου, ἀπὴντησεν ὁ Χαράλδος, ὅστις σοὶ εὐγνωμονεῖ δι' ἀληθῶς πολύτιμα διδάγματα.

Ζ'.

Ἡ Κατάνη, ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ 730 π. χ. ὑπὸ Ἑλλήνων ἀποίκων, καὶ σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἐκ λάβας τῆς παρακειμένης Αἴτνης κτισθεῖσα, ἀπέβη ἡδὴ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους πόλις ἀθηναία, καίτοι πολλάκις ὑπὸ τῶν σεισμῶν, καὶ τῶν φλογερῶν ποταμῶν, οὓς ἐξηγεῖτο τὸ Ἡφαίστειον, καταστραφεῖσα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Νικίου ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηθηναίων, καὶ κατὰ τὸν δεῦτερον Φοινικικὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Στρατάρχου Βαλερίου Μεσσάλα, ἀπέμεινε δ' ἔκτοτε Ῥωμαϊκὴ, καὶ θαυμασίως ἀνεπτύχθη ὑπὸ τοὺς πρώτους Αὐτοκράτορας. Ἀργότερον, μετὰ τὸν ἐξελληνισμόν τῆς Βυζαντινῆς Ἀρχῆς, ἀνέκτησε μετὰ συμπάσης τῆς Σικελίας καὶ μεσημβρινῆς Ἰταλίας τὸν Ἑλληνικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, ὃν διετήρησε πολλοὺς αἰῶνας μετὰ τὴν ὀλοσχερῇ ἀπώλειαν τῆς τε ἄνω καὶ τῆς μέσης Χερσονήσου. Καὶ ὑπετάγη μὲν ἡ Σικελία κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 9ης ἑκατονταετηρίδος εἰς τοὺς ἐξ Ἀφρικῆς ἐπιδραχμόντας Ἀραβας, ἐνῶ ἡ κάτω Ἰταλία ἀνῆκεν εἰσέτι εἰς τὸ Βυζαντινὸν στέμμα κατὰ τὰς ἡμέρας, περὶ ὧν πραγματευόμεθα, ἀλλ' οὐχ ἦττον, καίτοι πρὸ πολλοῦ ὑπὸ Σαρακηνῶν διοικουμένη, ἀπέμεινε πάντοτε ἡ ὅλη μεγαλόνησος ἀκραϊφῶς Ἑλληνικὴ, προεξαρχουσῶν τῶν κυριωτέρων πόλεων, ἧτοι τῆς Κατάνης, τῆς Μεσσήνης, καὶ τῶν Συρακουσῶν.

Ὁ Χαράλδος, εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενος, μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπίστευε, καὶ ζωηρῶς τὸν θαυμασμόν αὐτοῦ ἐξεδήλου διὰ τὰ πανταχόθεν ἀνεγειρόμενα μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὰς καλλιμαρμάρους στοάς, τοὺς ναοὺς, τὰ βαλανεῖα, τὰ θέατρα· ἀλλ' ἰδίως ἔθελγεν αὐτὸν ὁ εὐτράπελος ἐκεῖνος λαός, ὁ ζωηρός, ὁ ἀμέριμνος, ὁ φιλόκαινος, ὁ περὶ παντὸς τυρβάζων, ὁ τὰς ἡμέρας ὀλοκλήρους εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς διανύων, ὡσεὶ ἀνέπνεεν, οὐχὶ ἀέρα, ἀλλὰ τὸ χρυσοῦν τοῦ ἡλίου φῶς. Ἄφατον ἐπίσης ἐξήσκει ἐπ' αὐτοῦ μαγεῖαν τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο κλίμα, καὶ ὡς παῖς ἐτρώφα δρέπων τὰ

πολύχρωμα ῥόδα, ὧν ἔθριθον ἐν μέσῳ χειμῶν οἱ διανθεῖς κήποι καὶ κλώνους εὐώδεις πορτοκαλέας καὶ λεμονέας, μόλις βασταζόντας τὰ χρυσαῖ ἐκεῖνα μῆλα, περὶ ὧν ἐλάλει ὁ Δωροθέος.

Ἄλλ' ἐὰν ζωηρὰν ἠσθάνθη ὁ νέος Ἰάρος συμπάθειαν πρὸς τὸν ἀεικίνητον ἐκεῖνον λαόν, φανερόν ὅτι καὶ αὐτός, ὡς ἐκ τῆς παραδόξου περιβολῆς καὶ τοῦ ἐξόχου κάλλους, ταχέως ἐπέσυρε τὴν κοινὴν προσοχὴν. Πολλοὶ αὐθορμήτως ἐπλησίασαν αὐτόν, καὶ πάντας ἐκεῖνος ἐδέχετο φιλοφρόνας, ἐκ τε τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἀφελείας, καὶ διότι πυρετωδῶς ἐπεδίωκε τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Συνεπεῖα δὲ τούτου ταχέως διαδοθέντων τῶν κατ' αὐτόν, ἅμα ἐγνώσθη τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ γένος, ἐκλήθη ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως εἰς τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ δαψιλοῦς ἐτυχε φιλοξενίας.

Μὴν ὀλόκληρος παρῆλθεν οὕτω ἄνευ σπουδαίου συμβάματος, πλὴν τῆς ἐπὶ τῆς Αἴτνης ἀναρρήχσεως, ἣν ἐπεχείρησεν ὁ Χαράλδος μετὰ τῶν νέων γνωρίμων καὶ ἀνεγνώρισε μὲν τὴν ἀγέρωχον καλλονὴν τοῦ δυσπροσίτου ὄρους, ὅπερ ἐχρησίμευσεν ἄλλοτε ὡς εἰρκτὴ τοῦ Ἑγκελάδου, ἀλλ' ἰσχυρίσθη, πρὸς ἀπορίαν τῶν ἀκρατῶν, ὅτι ἐν ἐτέρῳ ἠφαιστειῷ, ὅπερ καλῶς ἐγνώριζε, τῇ Ἰσλανδικῇ δηλονότι Ἐκλα, ἡ φλογερά λάβα ἐξεχέετο ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰωνίων πάγων, μόλις αὐτοὺς τήκουσα, καὶ ζέον ὕδωρ ἀνεπτόδα πολλαχοῦ εἰς ὕψη τεράστια.

Τοσοῦτον δ' ἐθέλγετο ὁ Χαράλδος ὑπὸ τῆς νέας ταύτης ὑπάρξεως, ὥστε σχεδὸν ἐλησμόνει τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ πρόθεσιν· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνανήψας, ἀνεκοίνωσε τοῖς φίλοις αὐτοῦ οἷον ἔτρεφε πόθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ πᾶσαν ἐξελιπάρησε πληροφορίαν περὶ τῆς πρώτης δυνατῆς εὐκαιρίας· μεθ' ὃ ἐπιστρέψας εἰς τὸν ξενῶνα ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Χαλφθάνον τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ἀλλ' εὗρεν αὐτὸν περὶλυτον, καὶ ὑποστηρίζοντα ὅτι ἡ Κατάνη ἦν ἀληθῆς Ἰδαθάλ, οὐδ' ἐπετρέπετο εἰς ἀνθρώπους ἐχέφρονας ἢ ἀναζήτησις χώρας θαυμασιωτέρας. Τὸ ἀληθές τῶν διαθέσεων τούτων αἴτιον οὐδὲν διέλαθε τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ Χαράλδου, καθ' ὅσον ἐγνώριζεν ὅτι ὁ πιστός αὐτοῦ ἐταῖρος, καίτοι νεαρὰν ἀφείλ συζυγον ἐν Σκανδιναυίᾳ, ἦν εἰς ἄκρον εὐαίσθητος εἰς τῆς Φρέϊας τὰς μαγγανείας· ἐγνώριζε πρὸς τούτοις ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀποβιβάσεως οἱ Ἑλληνικοὶ ἐκεῖνοι, οἱ Ἰταλικοὶ, οἱ Ἀραβικοὶ, οἱ πάσης φυλῆς καὶ προελεύσεως ὀφθαλμοί, οἵτινες διέτρεχον τὰς ὁδοὺς, ἢ ἐλόχων ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν χριστιανικῶν ἀνδρῶν καὶ Ὀθωμανικῶν δρυφάκτων, διετήρουν τὸν ἀτυχῆ Χαλφθάνον εἰς διαρκῆ καὶ ἀνεκλάλητον ἔκστασιν· οὐδ' ἤρκει

τοῦτο, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸν πολλάκις λαθραίως ἀποχωροῦντα, καὶ μεθ' ὧρας μόλις ἐπανακάμπτοντα, εἶχε βασίμους ὑποψίας ὅτι ἀνέγραφεν ἐπανειλημμένα κατ' αὐτοῦ παράπονα ἢ θεὰ τῆς συζυγικῆς πίστεως Λίσσνα. Ταῦτα πάντα ἐπαριῶς ἐξήγουν τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἀντίστασιν· ἀλλ' ὁ Χαράλδος ἐνθυμηθεὶς τότε τὸν μῦθον τῆς Κίρκης, περιέγραψεν αὐτὸν τῷ παρεκτρεπομένῳ ἐταίρῳ διὰ χρωμάτων τοσοῦτον ζοφερῶν, ὥστε, καίτοι μεμψιμοιρῶν κατ' ἰδίαν, ὑπέκυψεν.

Ἄλλ' ὁ καιρὸς παρήρχето καὶ οὐδὲν ἤκούετο, ὅτε μίαν ἐσπέραν, ἐνῶ σύννοος ἐκάθητο ὁ Χαράλδος παρὰ τὴν θύραν τοῦ ξενῶνος, εἶδεν αἰφνης ἀξίωματικόν, ἡμφιεσμένον λαμπρὰν χρυσοπάρυφον στολήν, ὅστις, στὰς πρὸ αὐτοῦ, ἔτεινε τὰς ἀγκάλας. Ὅποίαν δὲ ἤσθάνθη ἐκπληξὴν ἅμα καὶ ἀγαλλίασιν, ὅτε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν αὐτοῦ «χαῖρε» ἀπήντησεν ἐκεῖνος, οὐ μόνον ἐν Νορμαννικῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῆς γενετείρας αὐτοῦ τῇ διαλέκτῳ· τέλος ὁ ξένος ἔλυσε τὴν ἀπορίαν.

— Εἰμὶ Νορμαννός, εἶπε, γεννηθεὶς παρὰ τὴν φιορδὴν Χαρθάγγερ, οὐ μακρὰν τῆς πατρίδος σου· ἀποδημήσας πρὸ εἰκοσαετίας μετὰ πλείστας ὄσας περιπετείας ἀφίχθη ἐἰς Βυζάντιον, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Νορμαννικὴν τοῦ Αὐτοκράτορος φρουράν, τοὺς Βαριάγους.

— Τὴν Νορμαννικὴν φρουράν; ἀνεφώνησεν ὁ Χαράλδος.

— Βεβαίως. Οἱ συμπατριῶται ἡμῶν, ἐκ Ῥωσίας ἀφίχθησαν κατὰ μικρὸν εἰς Βυζάντιον, καὶ οἱ Ἕλληνες Αὐγουστοί, ἐκτιμήσαντες τὰς ἐξόχους αὐτῶν ἀρετάς, συνέταξαν αὐτοὺς εἰς ἴδιον σῶμα, τὸ περιφανέστερον μετὰ τοὺς Ἰκανάτους καὶ Σχολαρίους.

— Καὶ ὡς βλέπω, κατέχεις ὑψηλὸν ἀξίωμα.

— Τὸ τοῦ Σπαθαρίου, ἀμοιβὴν πολλῶν καὶ μακρῶν ἀγώνων· ἀλλ' ἐὰν θέλῃς, εὐχερεστέρα ἔσται ἡ σὴ προαγωγή. Ἐλκεῖς τὸ γένος ἐκ βασιλέων, καὶ ὁμοιάζεις πρὸς τὸν Ἡρακλέα· ἐγὼ ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

— Ἐμελέτων ἐκδρομὴν εἰς Ἀθήνας.

— Εἰς Ἀθήνας; Πόλις ἀναμφιλέκτως κλεινὴ, ἀλλ' ἐνδιαίτημα ἤδη μαθητῶν καὶ φιλοσόφων. Ἄλλος ὁ κόσμος ὁ διὰ σὲ κατάλληλος· ἔλθε εἰς τὴν περιφανῆ τῆς οἰκουμένης πρωτεύουσαν, εἰς τὴν λαμπρὰν Ἑλληνικὴν αὐλήν. Ἐκεῖ σοὶ ἀνοίγεται στάδιον εὐκλείης, καὶ σὲ ἀναμένουσι θαύματα, ἄτινα οὐδὲ κατ' ὄναρ ἐφαντάσθης.

— Σὺ ἐπιστρέφεις προσεχῶς;

— Χθὲς κατέπλευσα διὰ βασιλικῆς νηός. Κομιζῶ ἐκθέσεις τοῦ Κατεπάνω τῆς Ἰταλίας. Ἀφῆκα τὸ Ῥήγιον πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἀλλ' εὐρον τὸν ἄνεμον ἐναντίον· ἤδη ἐστράφη, καὶ αὐριον ἀνάγομαι. Ἐὰν συγκατατίθῃσαι, παρασκευάσθητι.

Ἡ εὐκαιρία ἦν τοιαύτη, ὥστε οὐδεὶς ἐπετρέπετο δισταγμός. Ὁ Χαράλδος ἠσπάσθη τὸν συμπατριώτην, καὶ κράζας τὸν Χαλφδάνον, παρέσχεν αὐτῷ τὰς ἀναγκαῖας ὁδηγίας· μεθ' ὃ ἔσπευσε ὅπως εὐχαριστήσῃ τοὺς τοσοῦτον προφρόνως αὐτὸν φιλοξενήσαντας, καὶ ἀπεδέχθη μέγα δεῖπνον ὑπ' αὐτῶν προσενεχθέν, ὅπως ἐπισφραγίσῃ τὴν ἐν Κατάνῃ διαμονήν.

Ἡ ἐν λόγῳ πανδαισία παρετάθη, ὡς ἦν ἐπόμενον, μέχρι πρωΐας, καὶ τότε πάντες οἱ δαιτυμόνες συνώδευσαν τοὺς ἀναχωροῦντας εἰς τὸν λιμένα, ὅπου ἀνέμενον ἤδη πολὺ πλῆθος Κατανέων, ἵνα παραστῇ εἰς τὸν ἀπόπλου τῆς βασιλικῆς νηός. Τοσοῦτον δὲ δημοφιλῆς ἐτύγχανεν ἤδη ὁ Χαράλδος, ὥστε μόλις ἐπεφάνη, ἀντήχησαν πανταχόθεν εὐφημῖαι, παραταθεῖσαι μέχρις οὗ ἡ ναῦς, ἀναπετάσασα τὰ ἰστία, ἀπεμακρύνθη ταχέως τῆς ἀκτῆς.

Η'.

Ἐνόσω διεκρίνετο εἰσέτι ἡ ἠφαιστειώδης τῆς Σικελίας παραλία, καὶ ἡ ζωηρὰ Κατάνη, ὡς λευκὸς κύκνος ἐπ' αὐτῆς ἰστάμενος, ὁ Χαράλδος ἀπέμενε ἀκίνητος, ἀναπολῶν τὸ παρελθόν, καὶ ποικίλως διαπλάττων τὸ μέλλον. Ἀλλὰ μόλις ἐξηφανίσθη ἡ φαιὰ τῆς γῆς γραμμῆ παρὰ τὸν ὀρίζοντα, ἐπέδωθε μετὰ πυρετώδους ζέσεως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς φερύσσης αὐτὸν νηός. Ὑπὸ τοῦ Χαλφδάνου ἀκολουθούμενος, διέτρεξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μέχρι τῶν ὑφάλων, καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐξεδήλου τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκπληξιν.

— Ἴδου πλοῖον, ὅπερ μόνον ὑπερτερεῖ τὸν στόλον τοῦ ἰσχυροτέρου Βίκιγκος, ἀνέκραξε τέλος. Οἶα ἰσχύς, οἶον κάλλος, οἶα πλῆθος ἐπιδεξίων μηχανημάτων! Καὶ ἡμεῖς αὐτοκαλούμεθα βασιλεῖς τῶν πεπηγμένων ἡμῶν θαλασσῶν. ὦ ἄγνοια! Πῶς ἐπὶ τοσοῦτους χρόνους ἐζῆσα ὑπὸ τὴν μελανὴν σου σκέπη.

Εἰς τοιαύτας διαθέσεις εὐρῶν τὸν ἡμέτερον ἦρωα ὁ Σπαθαρίος Ῥαγνάρος (οὕτως ἐκαλεῖτο), ἀφηγήθη αὐτῷ τότε τὰ περὶ τῶν βασιλικῶν στόλων, οἵτινες πολλάκις συνέκειντο ἐξ ἑκατοντάδων τοιούτων πλοίων, καὶ κραταίως συνάπτοντες ναυμαχίας πρὸς τοὺς Σαρακηνούς, τοὺς Βενετούς, τοὺς Ῥώσους, καὶ εἰπινὰς ἄλλους, ἐθαλασσοκράτου πάσης τῆς Μεσογείου. Διὰ ζωηρῶν ἐπίσης χρωμάτων περιέγραψε τὰ πολυτελῆ νεώρια εἰς τὸ Χρυσόκερας, τὸ κατὰ πάσης ἐφόδου δι' ἰσχυρὰς ἀλύσεως ἐξησφαλισμένον, ἀλλ' ὅτε ἤρχισεν ὁμιλῶν περὶ τοῦ ὕγρου πυρός, τῆς μυστηριώδους ἐκείνης ὕλης, ἦν μόνον κατεσκευάζον οἱ Βυζαντινοί, καὶ δι' ἧς αὐτανδρα κατεκαίοντο τὰ ἐχθρικά πλοῖα, ὁ Χαλφδάνος ἤρχισεν ὑποπτέων ὅτι οἱ νέοι αὐτοῦ φίλοι διετέλουν εἰς μυστικὰς πρὸς τὸν καταχθόνιον Σουρτοῦρ συμφωνίας.

— Φεῦ, ἔλεγεν ὁ Ῥαγνάρος, οἱ λόγοι μου εἰσὶν ὄλως ἀνίσχυροι ὅπως περιγράψωσι τόσα θαύματα, καὶ προκαλῶ μόνον τὴν δυσπιστίαν. Ἀναμείνατε ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τότε ἀνοίξατε τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐρεῖς.

Ἄλλ' ὁ Χαραλδὸς οὐδὲν εἰς ταῦτα ἤρκειτο καὶ ἀπαύστως ἠρώτα περὶ τῆς αὐλῆς, τῆς διοικήσεως, τῆς κοινωνίας, τῆς πόλεως. Ἀκόρεστος ἦν αὐτοῦ ἡ δίψα, καὶ πρόθυμος ὁ Σπαθάριος.

— Οὐδὲν σοὶ κρύπτω, ἔλεγεν οὗτος, περὶ τὸ ἐσπέραις τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὅτι καίτοι ἡ πραγματικότης ὑπερβαίνει πολὺ τὰς ὠχράς μου περιγραφάς, ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ κόσμου ἀφικνεῖσαι οὐχ ἤττον κατὰ θλιβεράν ἐποχὴν καταπτώσεως.

— Πῶς ἐννοεῖς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ νέος Ἰάρολος.

— Ἡ παροῦσα δυναστεία ιδρύθη ἐν ἔτει 864 ὑπὸ τοῦ Βασιλείου Α', τοῦ ἐπικληθέντος Μακεδόνας. Ἀνὴρ πολυμήχανος, ἀπὸ εὐτελοῦς ὑπηρετοῦ ἐνὸς τῶν μεγιστάνων, προήχθη εἰς τὸν κράτιστον τῆς γῆς θρόνον, καὶ κατέλιπεν ἀπογόνους, οἵτινες κυριαρχοῦσιν ἤδη τοῦ κόσμου ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος.

— Ἀφηγήθητι συντόμως τὰ περὶ αὐτοῦ.

— Ἀδύνατον ἤδη, καθ' ὅσον ποικίλοι τοῦ ἀνδρός αἱ τύχαι. Ἀνυψώθη δι' αἰσχίστου ἐξευτελισμοῦ καὶ δεινῆς κακουργίας. Ἀποπέμφας τὴν ἰδίαν σύζυγον Μαρίαν, ἐνυμφεύθη τὴν παλλακίδα τοῦ τότε βασιλέως Μιχαὴλ Γ', Εὐδοκίαν τὴν Ἰγгерίνην, ἣτις, ἐν γνώσει αὐτοῦ, διετήρει τὰς προτέρας σχέσεις μετὰ τοῦ ἐστεμμένου ἐκείνου τέρατος. Ἐμαστιγώθη τῇ ἰδίᾳ συναινέσει ὑπὸ τοῦ ἐξωλεστάτου Ἀνακτος, καθ' ἣν ἡμέραν ἐδέχετο παρ' αὐτοῦ τῆς συμβασιλείας τὸ στέμμμα, καὶ τέλος μοναρχήσας, ἀφοῦ ἐδολοφόνησε τὸν τε Καίσαρα Βάρδα καὶ αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ, ἀνεδείχθη παραδόξως βασιλεὺς ἀγαθός.

— Ἀλλόκοτος ὄντως ἀντίθεσις; καὶ οἱ διάδοχοι πῶς ἐπολιτεύθησαν;

— Οἱ τρεῖς πρῶτοι, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λέων Γ', ἡ Σοφός, ὁ τούτου υἱὸς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, καὶ ὁ Ῥωμανὸς Β', υἱὸς τοῦ Πορφυρογεννήτου, οὐδὲν ἔσχον τὸ ἐξοχόν, ἀλλ' οἱ τούτους ἀκολουθήσαντες τρεῖς ἕτεροι, ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, συμβασιλεῖς ἀμφοτέροι τῶν ἀνηλικῶν τοῦ Ῥωμανοῦ τέκνων, καὶ τέλος αὐτὸς ὁ τοῦ Ῥωμανοῦ υἱὸς Βασίλειος Β', ὁ ἐπικληθεὶς Βουλγαροκτόνος, ὑπῆρξαν ἤρωες, διὰ νέας περιβαλόντες αἰγλῆς τὸ καὶ ἤδη περιδοξὸν βυζαντινὸν στέμμα.

— Τὸν τελευταῖον καὶ προσωπικῶς βεβαίως ἐσχέτισθης.

— Ἀναμφιβόλως. Ὁ Βασίλειος ἀνέλαβε τὴν

ἀρχὴν κατὰ τὸ 976, καὶ διετήρησεν αὐτὴν ἄχρι τοῦ 1025, ἐπὶ 49 ὅλα ἔτη. Ἐγὼ ἀφίχθην εἰς Βυζάντιον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος, καὶ συνεμερίσθην πάντας τοὺς μακροὺς αὐτοῦ ἀγῶνας· αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀναδείξας με, καὶ χάριν τῆς μνήμης τοῦ ἀθανάτου ἤρωος ὑπηρετῶ εἰσέτι τοὺς ἀναξίους αὐτοῦ ἀπογόνους.

— Τὸ ἐπίθετον Βουλγαροκτόνος μαρτυρεῖ ὅτι οἱ ἀγῶνες ἐκεῖνοι διεζήχθησαν ἰδίως πέραν τοῦ Αἴμου.

— Ὅρθῶς λέγεις. Ἡ Βουλγαρία, ἡ ἐπὶ τριακόσια ἔτη ἀντιπαραταχθεῖσα πρὸς τοὺς Ἕλληνας Ἀυτοκράτορας, ὑπέκυψε τέλος εἰς τὸν Τσιμισκῆν, ὅστις μετέβαλεν αὐτὴν εἰς ἐπαρχίαν Βυζαντινὴν. Οὗτος κατέστρεψε τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Πρεσθλαῦαν, ἐξώργησε τὸν Βούλγαρον Τσάρον Βόρις τὸν Β', καὶ λαμπρῶς κατετρόπωσε παρὰ τὸ Δορύστολον τὸν Ἡγεμόνα τῶν Ῥώσων Σβιετοσλαῦον, ὅστις κληθεὶς ὡς σύμμαχος, ἐστράφη ἀργότερον καθ' ἡμῶν. Ἀλλὰ μόλις θανόντος τοῦ Ἰωάννου, καὶ καθ' ἣν στιγμήν τὸ Κράτος ὑπέσκαπτε δεινὴ στάσις, ἡ τοῦ Βάρδα Σκληροῦ, ἡ Βουλγαρία καὶ αὖθις ἀπεστάτησεν ὑπὸ περιφανῆ Ἀνακτα τὸν Σαμουήλ, υἱὸν τοῦ ἐκ Τυρνόβου Βοεβόδα Σίσμαν. Οὗτος ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐνιαυτῶν, καθ' οὓς ὁ Βασίλειος ἀπησχολεῖτο ἐν Ἀσίᾳ, οὐ μόνον τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἡπειρον καὶ Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν κατέκτησεν, ἀπειλήσας αὐτὴν τὴν κατάλυσιν τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Ταινάρου κυριαρχίαν τῆς Βουλγαρικῆς φυλῆς. Δι' ὃ καὶ ἀπεδύθη κατ' αὐτοῦ ὁ Βασίλειος εἰς ἀγῶνα περὶ τῶν ὅλων.

— Πότε ταῦτα συνέβησαν;

— Κατὰ τὸ 995 ἤρχισεν ἡ πάλῃ αὕτη, καὶ διήρκεσεν ἐν ὅλον τέταρτον τοῦ αἰῶνος, καθ' ὃ οὐδ' ἐπὶ στιγμήν ὁ Βασίλειος κατέθεσε τὸ ζῆφος· ἀλλ' ἄξια τῆς ἠρωϊκῆς αὐτοῦ καρτερίας ὑπῆρξαν τ' ἀποτελέσματα. Πεσόντος τοῦ Τσάρου Σαμουήλ, πεσόντος τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Γαβριήλ ὑπὸ τὴν δολοφόνον μάχαιραν τοῦ Ἰωάννου, πεσόντος καὶ τοῦ τελευταίου τούτου ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ Δυρραχίου, ὁ Βασίλειος εἰσήλασεν ἐν θριαμβῷ εἰς τὴν Ἀχρίδα, τὴν νέαν τῶν Βουλγάρων πρωτεύουσαν, βρῖθουσαν θησαυρῶν ἀμυθήτων, καὶ ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὴν ὑποταγήν, ἐτέλεσε θριαμβευτικὴν διὰ τοῦ Κράτους πορείαν, καὶ εἶτα λαμπρὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ θριαμβὸν καθ' ὃν πεζῆ πρὸ τοῦ χρυσοῦ αὐτοῦ ἄρματος ἐβάδιζον αἱ δύο θυγατέρες τοῦ Σαμουήλ, ἡ σύζυγος τοῦ Τσάρου Ἰωάννου Μαρία, καὶ τῶν Βουλγάρων οἱ ἐπιφανέστατοι.

— Εὐτυχῆς ὑπῆρξας συμπράξας εἰς τοιαῦτα γεγονότα.

— Ναί, ἦσαν ἔνδοξοι οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι· ἀλλὰ

τέλος ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1025 ὁ δαφνοστεφῆς Βασιλεὺς, ἐβδομηκοντούτης πλέον, καὶ καθ' ἣν στιγμήν παρεσκευάζε νέαν στρατείαν κατὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ προσφάτως ἐγκαταστάτων ἡμετέρων ὁμογενῶν.

— Καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ ;

— Μὴ ἀποκτήσας τέκνα, καθ' ὃ οὐδέποτε νυμφευθεὶς, κατέλιπε τὸ στέμμα εἰς τὸν ἀδελφὸν Κωνσταντῖνον τὸν Η', ὅστις, χάριτι θείᾳ, μετὰ τρία ἔτη ἀπεβίωσε.

— Ὅμιλεῖς αὐστηρῶς.

— Οὐχὶ πλέον τοῦ δέοντος. Καίτοι ἄγων ἤδη τὸ ἐξηκοστὸν ἐβδομον ἔτος, μόνην εἶχεν ἐνασχόλησιν τὰς ἵπποδρομίας, καὶ διενυκτέρευε περὶ κύβους καὶ κοττάβους μετὰ μίμων καὶ γελωτοποιῶν, ὑπὸ γυναικῶν ὀρχηστρίδων καὶ φιλοπαιγμόνων περιστοιχούμενος.

— Πρωτοφανῆς ἐνάσκησις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

^{Ἔπεται συνέχεια).}

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Τὸ τέλος τῆς Α' πράξεως.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ — ΕΥΡΥΜΕΔΗ

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἰδίᾳ κατερχόμενος σύντρους.*

Τὰ πάντα τώρα κατὰ πλάτος ἐξηγῶ,
τὰ δάκρυά τῆς καὶ τὴν ἰεσσίαν τῆς
ἀλλὰ τίς εἶνε οὗτος; πῶς τὸν εἶδε; ποῦ;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *δειλῆ*

Καλέ μου πάτερ...

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *περιπτυσσόμενος αὐτῆν*

Κόρη μου....

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *περίδακρυς*

Σ' ἐλύπησα....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *βαθέως στένων*

Μὴ κλαίης, λέγε· κάθησον ἐδῶ, ἐλθέ.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *κλίνουσα γόνυ πρὸ τοῦ Ὑπερβόλου*
ὅστις ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον.

Πλὴν δὲν θὰ μ' ἐπιπλήξῃς....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ*

"Ὅχι, κόρη μου·

τὰ δάκρυά σου παῦσαι.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *καταγλιθοῦσα τὰς χεῖρας αὐτοῦ.*

Πάτερ μου καλέ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *θωπεύων αὐτῆν*

Εἰπέ μοι πάντα.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *δισταζούσα.*

Νὰ σοὶ εἴπω....

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἐνθαρρύνων αὐτῆν.*

Λέγε μοι.

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *μετὰ δειλλίας ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' εἶτα*
τὸ θάρρος ἀνακτιῶσα.

Μίαν ἡμέραν ἔτρεχον ἐν τῇ αὐλῇ

τὰς χρυσαλλίδας πρὸ ἐμοῦ διώκουσα,

ὅτ' ἐκ τῆς θύρας, ἣτις ἦτο ἀνοικτὴ

εἰσῆλθε νέος ὡς ὁ Φοῖβος ἐκλαμπρος

ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων κάπρον φοβερόν.

Ἐρρυθρίωσα ἔστην τότε ἀναυδος

μὴ ἐννοοῦσα πῶς εἰσῆλθε καὶ πρὸς τι.

Αἴφνης τὸν κάπρον ρίπτει ἐκ τῶν ὤμων του,

καὶ ἐνῶ πίπτει ἐπ' αὐτοῦ ψυχολιπῆς

διὰ νευμάτων μοὶ ζητεῖ βοήθειαν

ἐπιδεικνύων τὰς χαινοῦσας τρεῖς πληγὰς.

Τρέχω, τῷ φέρω ὕδωρ, πίνει εὐχαρῖς,

καὶ μετ' ὀλίγον συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν

μοὶ διηγεῖται τὰ κατὰ τὴν θήραν του,

καὶ πῶς τὸν κάπρον κατεφόνευσε λοχῶν,

τὸν κάπρον, ὅστις οὕτω τὸν ἐπλήγησεν.

"Ὅτε ἠγέρθη πρὸς ἀποχαιρετισμὸν,

τὰ γονάτά του ἰσχυρῶς ἐκάμπτοντο

καὶ ἠδυνάτει νὰ βαδίσῃ ἀσφαλῶς.

Τί ὄφειλον νὰ πράξω τότε, πάτερ μου;

ἦτο γλυκύς, ἀνδρεῖος, ἦτο ἀσθενής,

καὶ δὲν ἠρνήθη εἰς αὐτὸν τὸν οἶκόν σου.

Ἡ μαῖα, ὡς τὸν εἶδεν, ἔρρηξε φωνήν,

ἀπέτιλε τὴν κόμην ἐκ τῆς θλίψεως,

ἀλλ' ὅτ' ἐπέισθη πόσον ἤμην σταθερὰ

ἐνέδωκεν ἐν τέλει καὶ εἰγήσεν.

Δέκα ἡμέρας μείνας οὗτος παρ' ἐμοὶ

τὴν ἐνδεκάτην εἰς τὴν πόλιν ἐφυγεν

ἐκ τῶν πληγῶν του ἐντελῶς θεραπευθεὶς.

Ἄλλ' ἔκτοτε, ὦ πάτερ, ἀγαπώμεθα

καὶ δόντες τὴν ἐγγύην ἐν κρυπτῷ ἡμεῖς

τὸν γάμον τώρα παρὰ σοῦ προσμένομεν.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *συγκεικνημένος*

"ὦ Εὐρυμέδη, ἀλλὰ πῶς γνωρίζεις σὺ

ὅποτος εἶνε οὗτος, πόθεν ἔρχεται;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ *ἐρθουσιωδῶς*

"ὦ, νὰ τὸν ἴδῃς, νὰ λαλήσῃς μετ' αὐτοῦ,

καὶ θὰ νοήσῃς πῶς με ἐσαγήνευσεν.

Πῶς θέλει νὰ σὲ ἴδῃ, πῶς σὲ ἀγαπᾷ!...

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Καὶ ἔκτοτε δὲν ἦλθε;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Πῶς δὲν ἦρχετο;

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

"Α!...

ΕΥΡΥΜΕΔΗ

Καθ' ἐκάστην, ὅπως συναντήσῃ σέ.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ

Πρὸ πόσου χρόνου ἀγαπᾶσθε;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ.

Πρὸ μηνός.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ *ἀπορῶν.*

Καὶ πῶς ἐσαχτάς δὲν μοὶ ὠμολόγησας

τὸ πρᾶγμα τοῦτο;